

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

De boekjes van A. HANS worden in alle schoten aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van over land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. Al de verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een Gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 454. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsman. — 459. De Heldin van Maastricht. — 460. Een spion verrast. — 461. De wraak van den Eskimo. — 462. De schoolmeester van Sylt. — 463. Gevangen in het IJs. — 464. Het Spook van de Steengroeve. — 465. De Groote Ronde. — 466. Erik, de Cow-Boy. — 467. De Roover uit Eikenloo. — 468. Het Geheim van den Torenkelder. — 469. Lina, de Smokkelaarster. — 470. Tweemaal Gered. — 471. De zoon van Keizer Karel. — 472. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 473. Djees, de Schooier. — 474. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 475. De Wilde Ridder en het Kind. — 476. Avonturen in de Grot. — 477. De Luchtreiziger. — 478. De Kinderen van den Visscher. — 479. Een vlucht in Rusland. — 480. Het Turfschip van Breda. — 481. Kerstmis in Sneeuw en IJs. — 482. Een vreemde Oudejaarsavond. — 483. De Tooveres van het IJs. — 484. Een Cow-Boy in de Gevangenij. — 485. De Jonge Strandlooper. — 486. Een Wonderbare Terugkeer. — 487. Het gestoorde Kamp. — 488. Een blijde Wederkomst. — 489. Het geheim van het Kraaienhof. — 490. De Ridder met het Zilveren Kruis. — 491. De Heldin van den Vuurtoren. — 492. Koning Albert I. — 493. Koning Leopold III. — 494. Het Licht in de Duinen. — 495. Voetballers in Amerika. — 495bis. Koning Albert aan den IJzer. — 496. Vaders Vlucht. — 497. Een Martelares. — 497bis. Te Marche-les-Dames. — 498. De Jonge Verstekeling. — 498bis. De wraak van den Verstooteling. — 499. Ada's Avonturen. — 500. Uit het leven van A. Hans. — 501. Een zonderlinge vergissing. — 502. Een Vlaamsche knaap in oorlogstijd. — 503. De jonge wildstrooper. — 504. De bannelingen van Dinant. — 505. De zes honderd Franchimonteezen. — 506. Een nacht in het veerhuis. — 507. Het spook van Leffinge. — 508. De reis met het schoolschip. — 509. De gestoorde zeereis. — 510. De jonkvrouw van het Veen. — 511. Het spookhof. — 512. Het leed van Magda. — 513. Everaard Tserclaes. — 514. De Alweter. — 515. De strooper van het Zoniënwood. — 515bis. Peter Benoit. — 516. Oorlogswoeker. — 517. De ondergang van Lombardzijde. — 518. Te laat. — 519. De opperbaas. — 520. 't Geheim van de schuur. — 521. De arme nicht. — 522. De avonturen van Klaas Wens. — 523. De ondergang van Vreemdijke. — 524. De martelares Miss Cavell. — 525. De Boef van Elsloo. — 526. De verrader van Aubel. — 527. De Hulp van den Renner. — 528. Schipbreuk van de Méduse. — 529. Zijn eer hersteld. — 530. De redder van den Koning. — 531. De verlaten Koning.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS : 60 CENTIEMEN.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nummer 533

A HANS.

Elza uit den Woonwagen

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN

ELZA UIT DEN WOONWAGEN

I.

Baas Goris, van de Beukenhoeve, was slecht gezind; hij zat 's namiddags in zijn rieten leunstoel bij de gloeiende kachel. Hij had een zware verkoudheid en mocht niet naar buiten op dezen guren Decemberdag. En hij liep zoo gaarne heen en weer. Zijn goede vrouw Lena, maande hem tot geduld aan.

Plots sprong Goris nijdig op.

— Daar komen woonwagens, zei hij heftig. Dat volk zal zeker weer hier in den omtrek uitspannen en de heele streek afschooien. Dan zitten we van Kerstdag tot Nieuwjaar niet gerust!

De vrouw keek ook door het raam. Armzalige woonwagens schokten over den weg.

— Zulke menschen moeten ook veel afzien, als het zoo wintert, zei ze medelijdend.

— Dat ze in een fatsoenlijk huis gaan wonen, ergens in een stad! bromde Goris. Maar ze zwerven liever rond om te stelen en te bedriegen.

— O, er zijn daar toch ook eerlijke mensen bij!

— Zie, ze draaien van de baan af. Ze zullen in de dreef gaan staan. Heb ik het niet gepeinsd! riep de landbouwer nog boozter uit. En ik kan niet naar buiten om ze weg te jagen!

— Ge moet binnen blijven! Ge zoudt nog zieker worden. En waarom die mensen kwaad te maken? Ge kunt ze toch niet verbieden in de dreef te staan; de burgemeester heeft die plaats aangewezen voor woonwagens.

— Zulk volk bij het hof... we kunnen niet gerust meer slapen. En al hun last; ze staan ieder oogenblik aan de deur, om een emmer water, een kan melk, een zakje kolen. Altijd maar geven...

— God zij geloofd, dat we het kunnen! Het is Winter... en het wordt Kerstmis. We moeten de armen helpen, zooals de herders en drie koningen gaven brachten naar het stalletje te Betlehem, sprak vrouw Lena, die een goed hart bezat.

— Fatsoenlijke armen, het een en ander brengen, o ja, mensen die we kennen, maar

geen zwervers. Niemand op het dorp kan zeggen, dat Goris gierig is.

De landbouwer bromde nog wat voort. Leon de drie en twintigjarige zoon, die nog thuis was, kwam binnen. Drie broers en twee zusters van hem waren getrouwd. Leon zou op de ouderlijke hoeve blijven, want zijn ouders waren van plan binnen kort zich te Herenthals te vestigen en er te rentenieren. Daar woonden hun dochters, Maria, die met een handelaar getrouwd was en Leontine, de vrouw van een ambtenaar bij de belastingen.

— 't Is hier beter dan in de schuur, zei Leon, zijn handen wrijvend boven de kachel.

— Er zijn daar woonwagens voorbij gereden. Zie eens of ze in de dreef staan, sprak de vader. Als dat volk van plan is er te blijven, tracht het dan weg te krijgen, of we zitten niet gerust meer op ons hof!

— Woonwagens? Ik heb er niets van bemerkt. Maar ik zal wel eens kijken.

Leon verliet weer het huis. Hij behoefde niet ver te gaan, om de wagens te zien; deze stonden vlak naast de hoeve. Een meisje van een jaar of veertien, armoedig gekleed, was juist buiten.

— Is uw vader er niet? vroeg Leon.

— Neen; hij is met 't paard naar het dorp, om het te laten beslaan.

— Ge rijdt dan straks weer verder, zeker?

— Ik weet het niet, wat vader wil doen. We zouden beter eenige dagen niet reizen, want moeder is ziek. En de wagen schokt zoo geweldig voor haar.

— Wat doet uw vader?

— Ketels lappen, vorken en lepels vertinnen en ik vlecht mandjes. Vader is ook goochelaar en maakt kunsten.

— En gij moet dan zeker dansen?

— Soms en geld op halen. O, ik doe het niet gaarne. En als moeder zou sterven, loop ik weg!

Terwijl het meisje dit zei fonkelden haar oogen.

— Is uw moeder dan zoo ziek? hernam Leon.

— Ze ligt al een heelen tijd te bed. Ze zegt, dat ze niet lang meer zal leven. Ik ga weer naar haar toe, ik mag nu niet staan praten.

Het verwonderde Leon, dat ze nog niet bedelde.

— Hebt ge kolen? vroeg hij.

— O ja, antwoordde het meisje haastig.

— En brood?

— Ja, ja... Ik heb van alles gehaald te Herenthout. Ik kon er mijn mandjes verkoopen.

Het meisje stapte den eersten wagen binnen.

— 't Is percies of ze te fier is en niets wil hebben, dacht Leon. Anders zijn zulke menschen

rap om iets te vragen. Nu weet ik nog niet, of de karren hier blijven. Vader is toch al te bang. Van mijn part mag die man zijn paardje bij ons stallen. Zulke menschen zijn sukkelaars.

Leon keerde in huis terug.

— Wel, hoe is het? vroeg Goris.

— Er staan twee wagens in de dreef achter de schuur. Maar ik weet niet, of ze er blijven. De man is met zijn paard naar het dorp, om het te laten beslaan. Ik zag alleen een meisje van een jaar of veertien, ze kon niet zeggen of haar vader nog voort zou rijden. Haar moeder is ziek.

— En wat heeft ze allemaal geschooid?

— Niets.

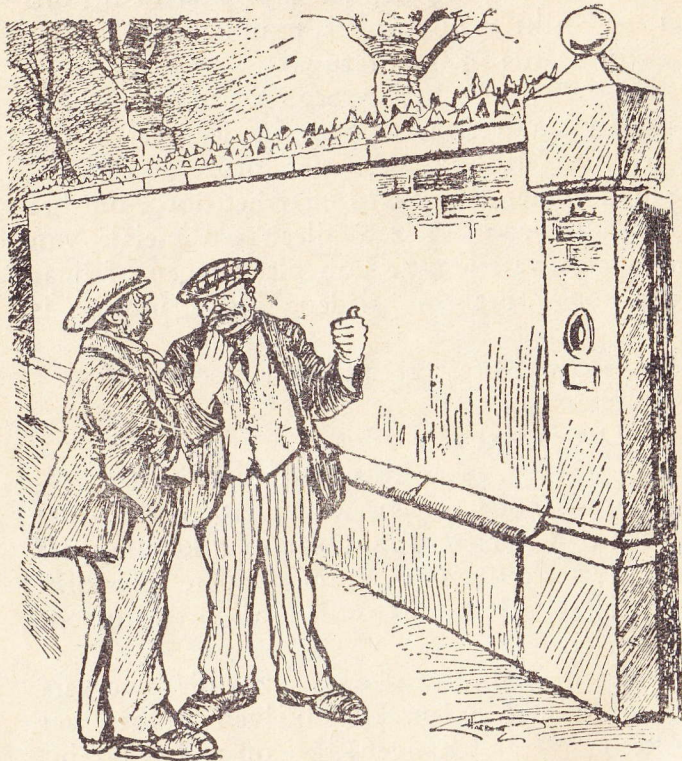
— Dat is wel een wonder.

— Ik vroeg, of er kolen en brood in den wagen waren en het meisje zei « dat ze van alles gekocht had te Herenthout. » 't Zijn ketellappers en mandenvlechters. Och toe, vader, laat dien man zijn paard bij ons stallen, als hij vannacht hier blijft!

— Geen sprake van! Ja, 'k zal die zwervers zelf op het hof halen. Dan blijven ze hier wel den heelen Winter hangen! 'k Zou wel gek zijn. 'k Hoop, dat het kraam nog opkrast vanavond. 'k Lig gaarne gerust in mijn bed.

Leon drong niet aan. Als vader « neen » gezegd had, veranderde hij dit moeilijk in « ja ».

De zoon at nu smakelijk het brood op, dat moeder dik met hesp belegd had. Leon moest dan boter naar den eigenaar van de hoeve bren-

gen, mijnheer Bollens, die op een landgoed, een kwartier verder, woonde.

Hij begaf zich op weg en stapte flink door, want er woei een koude wind en de jonge man

verlangde er naar in het hoekje bij de kachel te kunnen lezen, wat hij zoo gaarne deed.

Toen hij het huis van den eigenaar naderde, zag hij twee zonderlinge mannen voor den muur staan, die het landgoed aan de vier zijden omringde.

— Een is Bert Vaarloos, zei Leon bij zich zelf. Den anderen ken ik niet, maar hij zal niet veel beteekenen, vermits hij Berts vriend schijnt te zijn.

Bert Vaarloos was een kerel die een huisje aan den boschkant bezat, zelden vast werk had en veel over de wegen zwierf. Hij was verscheidene keeren voor diefstal veroordeeld geworden.

De twee mannen bemerkten Leon, die nader kwam.

— Ha, de zoon van Goris, zei Bert Vaarloos. Die brengt weer lekkere dingen naar mijnheer Bollens. Het water loopt altijd naar de zee. Ik zei hier tegen mijn kameraad, dat iemand, die over den muur klimmen wil, zich leelijk aan de glasscherven zou kwetsen welke er op staan.

— Hebt ge misschien goesting het te probeeren? vroeg Leon.

— Wat bedoelt ge met die woorden?

— O, ge zult me wel begrijpen! Ik zal al vast binnen eens vertellen, dat Bert Vaarloos hier de villa inspecteert.

— Mij betichten, dat ik mijnheer Bollens zou willen bestelen?

— Ik beticht u niet! Maar als zekere menschen in de buurt van een huis komen, letten de bewoners op.

Leon duwde de poort open en ging door den hof. Hij gaf de boter in de keuken af, waar een meid en een knecht juist aan tafel zaten. Leon sprak over Bert Vaarloos. Louisa, de meid, luis-terde verschrikt toe.

— Wees niet bang, zei Francis, de knecht. Vaarloos zal nu wel begrijpen, dat we hem in de gaten houden. Goris, 't is goed dat ge me in-gelicht hebt.

Leon vertrok weer dadelijk. Toen hij buiten het hek kwam, hadden Bert en zijn makker zich reeds verwijderd.

— Nu gaan ze in de richting van onze hoeve, mompelde Leon. Ik wil die twee gasten toch eens afloeren.

Hij kon dit gemakkelijk doen door over een akker te gaan, die door struikgewas van den weg gescheiden was. Hij loerde tusschen de twij-gen. Bert en zijn gezelschap spraken nog een tijdje en verlieten toen elkaar. De onbekende stapte naar den kant van de hofstede. En wat later moppelde Leon verrast:

— Die vriend van Bert is de vent van de woonwagens. Hij keert zonder paard terug en

zal dit zeker op het dorp gelaten hebben. Dus is hij niet van plan om vanavond te vertrekken. Vader kan wel gelijk hebben, dat we moeten op-passen.

Leon zag, dat de ketellapper in den wagen ver-dween.

— Een ongunstige gebuur, als hij met Bert Vaarloos bekend is, zei Leon. Ik zal op mijn hoede zijn.

Hij ging binnen, doch zweeg over zijn ver-moeden, om zijn ouders niet te verontrusten.

— Staan die wagens daar nog? vroeg Goris.

— Ja, en ze zullen niet meer vertrekken, want de man is zonder paard terug gekeerd, ver-telde de zoon.

— Sluit straks maar alles goed.

— O, ja!

— Uw moeder wilde al het een en ander naar die vrouw brengen. 't Is vroeg genoeg, als dat volk komt bedelen.

— Maar het arm mensch schijnt ziek te zijn, sprak Lena.

— Ja, zulke gasten zijn altijd ziek of ge-brekkig. Weet ge nog van dien bedelaar over eenige maanden. Hij was stomdoof, stond er op een plankje, dat om zijn hals hing. En 's avonds kreeg hij ruzie met zijn vrouw en schold dat de wagen er van dreunde. Ziek, kreupel, blind, zeven arme kindertjes, we kennen dat! bromde

Goris. Wacht gerust met geven, tot ze iets vragen; anders staan ze op ieder oogenblik aan onze deur.

Het was nu donker geworden. Leon sloot de vensterluiken en moeder stak de lamp aan. De zoon nam dan zijn boek, maar hij las vanavond niet zoo geboeid als anders. Hij dacht telkens aan den ketellapper en Bert Vaarloos. Soms was hij op het punt over die vriendschap te spreken tot zijn ouders, maar telkens zweeg hij.

— Vader zou al te ongerust zijn en niet slapen, zei hij bij zich zelf. Hij is wat ziek en moet goed rusten. Ik zal wel opletten.

Om half acht diende vrouw Goris het avondeten op. Daarna ging Leon nog eens naar den stal, gelijk elken avond.

— Alles goed sluiten, waarschuwde de baas. Anders is die wagen morgenochtend verdwenen met een zak aardappelen en onze konijnen.

— Peins toch niet altijd het slechtste van die menschen! vermaande moeder.

Leon verliet stil het huis. Hij loerde eerst om de schuur en hij ontstelde. Aan de andere zijde van de haag werd er gebabbeld. Leon sloop nog wat nader.

— Bert Vaarloos is er weer, dacht hij, want hij herkende de stem van den slecht befaamden dorpsgenoot. Dat is niet pluis.

Ingespannen luisterde hij.

— Ik heb me sedert vier uur nog eens bepeinsd. Op de villa moeten we het niet probeeren. Die Goris heeft ze daar vaneigen al gewaarschuwd, zei Bert half luid. Maar op de hofstede van Raals kunnen we onzen slag wel slaan. De baas en de bazin wonen er alleen. Ze zijn oud, en te gierig om knecht of meid te nemen. Geld zit er genoeg. En het huis staat eenzaam. We pakken er een goeden buit. We steken alles een paar dagen weg in het bosch. De gendarmen zullen natuurlijk huiszoeking doen bij u, Jef.

— Ja, woonwagens zijn dan altijd eerst aan de beurt.

— Maar ook bij mij, want ik ben bekend als een slechte halve frank. Ze zullen echter niets vinden. En er valt niets tegen ons te bewijzen. Na een week verdeelen we de ponk... en gij trekt er van door, en ge kunt tegen de Lente weer een schoon kermiskraam koopen.

— 't Is wat ik moet hebben, beweerde Jef, zooals de ketellapper scheen te heeten. Sedert het oude afgebrand is ben ik een sukkelaar. Vertinnen, kunsten maken, mandjes vlechten... droog brood man! Maar een barak met acrobaten en dan de kermissen rond... gelijk vroeger!

— Ja, we hebben dat in October beklapt op de foor te Lier, maar ik peinsde dat ge niet meer zoudt komen.

— 't Is nooit uit mijn gedacht geweest. Voor

zulk een inbraak moet ge toch de lange nachten afwachten.

— 't Is waar! Alleen kan ik niets doen. Gij staat drie man, zoo'n hercuul en daarom had ik in de villa van Bollens durven breken. De oude is zeer rijk, en hij woont alleen met een meid en een knecht, die veel praats heeft, maar een groote bangerik is. Nu ware het te gevaarlijk; omdat Leon Goris ons gezien heeft en me zoo aardig vroeg of ik over den muur wilde klimmen. Hij heeft dat vaneigen binnen gezegd.

— Wanneer die kerel van den diefstal op de hofstede hoort, zal hij ons misschien als de daders aanduiden.

— En de bewijzen? Praatjes tellen niet.

— Ge hebt gelijk. Ik zal slim zijn ook. Ik weet al iets om de gendarmen te bedriegen. Hoe laat kunnen we terug zijn?

— Om een uur of een!

— Dan kom ik seffens naar hier. Mijn vrouw is ziek. Ik zal percies doen, of ze erger is en de menschen op het hof hiernevens roepen en vragen, dat de zoon om den dokter zou loopen. 't Is dan juist of ik al een heelen tijd bij mijn vrouw gewaakt heb.

— Maar is zij zelve te betrouwen?

— Van eigen!

— Hebt ge ze al iets van ons plan gezegd?

— Ze weet waarvoor ik naar hier gekomen

ben. Den juisten uitleg krijgt ze, als alles gedaan is.

— Zou ze niet door de mand vallen, wanneer de gendarmen haar ondervragen?

— Ze kan nog beter liegen dan ik! Wees niet benauwd!

— Maar uw dochter?

— Die slaapt in den tweeden wagen. Ik heb iets in haar eten gedaan en ze zal van den heelen nacht niet wakker worden. Ze zit nu al te gapen als een bakoven.

— Slimme rakker!

— Ja! Elza is niet voor dat stelen. Zij moet dus niets merken ook. Maar daar ben ik gerust in.

— Wel, dan is het goed, wat ge uitgedacht hebt. Klop na een uur Goris op! Uw vrouw moet klagen en kermen. En ge doet, of ge al uren bij haar zit en op het laatst geen raad meer weet.

— Eerste klas! Dat noemen ze een alibi.

— Om half twaalf zijt ge bij mij, hé? vroeg Bert.

— Ja. Zorg dat ge roet hebt om ons gezicht zwart te maken.

— In orde! Eerst drinken we een paar ferme druppels.

— Dat is tegen de koude en geeft moed.

De booswichten, die om het meisje uit den woonwagen, dit gesprek buiten voerden ver-

moedden niet, dat Leon alles afliuisterde. Ze verlieten elkaar en Jef stapte in den woonwagen. Kort daarna ging de dochter naar de tweede kar.

— Die moet slapen, dacht Leon. Ha, deugnieten, ge zult in uw plan niet gelukken! Seffens ben ik bij de gendarmen.

Zacht sloop hij heen en haastig deed hij zijn stalwerk. Opgewonden kwam hij in huis. Moeder zag dadelijk dat hij iets bijzonders beleefd had.

— Wat is er toch? vroeg ze.

— Laat ons niet te luid spreken, zei de zoon.

Het leek hem toe, of die ongunstige ketellapper wel aan het venster zou durven luisteren.

— Hebt ge den woonwagenvent al in de schuur betrappt? vroeg Goris heftig.

— Neen, neen, 't is heel iets anders.

En nu vertelde Leon alles. Zijn ouders hoorden dat ontsteld aan.

— Had ik gelijk of niet! zei de vader.

— Wat nu gedaan? fluisterde moeder angstig.

— Ik zal natuurlijk naar de gendarmen gaan! antwoorde Leon. Ze zullen wel weten hoe ze moeten handelen, om Raals en zijn vrouw te beschermen en de deugnieten vast te zetten.

— God zij geloofd, dat ge het gehoord hebt! hernam Lena. Wie weet, wat er met die ongelukkige menschen zou gebeurd zijn.

— Ze mishandelen en misschien vermoorden! Inbraak kan tot het ergste leiden, sprak Goris. Ja, Leon, spoed u naar de gendarmen!

— Pas op! dat die ketellapper het niet bemerkt. Hij zou u iets misdoen, waarschuwde moeder en we zullen goed sluiten.

— O, ge moet niet benauwd zijn, stelde de zoon haar gerust. Ik zal het hof verlaten langs de achterweide! Dan merkt die Jef er niets van. En Bert Vaarloos is al naar zijn huis aan den Boschkant.

Er bevond zich een rijkswacht op de gemeente en Leon behoefde maar twintig minuten ver te gaan. Binnen het uur was hij terug thuis, waar zijn ouders in spanning op hem wachtten.

— Wel? vroeg vader dadelijk.

— Er zijn al vier gendarmen met den veldwachter naar de hofstede van Raals. Ze zullen zich daar weg steken. Ze willen de kerels op heeterdaad betrappen. Dat is het beste ook. Zoo kunnen ze niets afliegen en zitten ze seffens bin-

nen.

— De kommandant keek zeker wel raar op? hernam Goris.

— Ja. Ik vertelde hem alles, te beginnen met de samenkomst van Bert en den ketellapper aan de villa. Hij heeft me geluk gewenscht.

— Vroeg hij u niet om mee te gaan naar 't hof van Raals?

— O, neen! Ik ben niet van de politie. Morgenochtend om tien uur moet ik op de gendarmerie komen als getuige.

— Zulk slecht volk! sprak Goris. Ha, 't zal een opluchting voor de gemeente zijn als Bert Vaarloos een heelen tijd in de gevangenis zit. En morgen trekken die wagens ook weg. De vrouw en de dochter zullen niet meer durven blijven.

— Dat meisje schijnt toch beter te zijn dan haar ouders, zei Leon.

— Ja, als de vader zelf bang is voor haar geklap, voegde de moeder er bij.

— Tut, tut, dat ze maar rap met haar moeder verdwijnt! bromde de landbouwer. We zouden om een uur opgeklopt worden. Het draait anders uit. Heel die ziekte is voorzeker veinzerij.

Het drietal bleef nog lang zitten.

— Ik zou tegen twaalf uur wel eens bij het hof van Raals kunnen gaan zien, zei Leon.

Maar moeder wilde daarvan niet hooren. En vader had ook liever dat zijn zoon thuis bleef. Leon gehoorzaamde. Maar toen de familie eindelijk naar bed ging, lag Leon toch lang wakker en verlangde hij al naar den morgen.

II.

Jef, de ketellapper, en Bert Vaarloos naderden de hoeve van Raals, die eenzaam achter een bosch stond. De deugnieten hadden hun gezicht zwart gemaakt. Door een paar borrels genever waren ze nu opgewonden en ze beschouwden hun plan als kinderspel.

— Na een half uur keeren we terug als rijke menschen! beweerde Bert.

— Ja, die man en vrouw zullen niet lang mogen talmen, om hun geld te toonen, zei Jef. Eerst een flinke rammeling als ze zich arm gebaren en ons willen wijs maken, dat ze niets in huis hebben! En helpt het niet, we bedreigen ze met den dood.

— Zonder veel geld gaan we niet weg!

— Ik wil met Sinksen op de foor van Antwerpen staan in een schoone barak.

— Dan kom ik eens kijken en zet ik me op den eersten rang!

— Ge moest met me mee rond reizen.

— Ha, neen... Ik houd te veel van mijn bosch. Daar rentenier ik!

— Een barak, prachtig beschilderd! En ik neem van de beste acrobaten in dienst. Elza moet dansen en ook toeren doen.

— Binnen een paar jaar trekt ge het land door met een cirk.

— Wie weet!

Zoo babbelden de twee kerels op den eenzamen weg.

— Laat ons nu liever wat zwijgen! zei Bert dan. Ge kunt nooit weten of er geen jachtwaker op ronde is. En gendarmen patroeljeeren ook.

Maar ongestoord bereikten ze de hofstede, die door de gierigheid van haar bewoners, zeer vervallen was. Het kostte geen moeite de poort open te wringen. De ketellapper bezat inbrekersgerief en sneed drie ijzeren staven voor het keukenvenster door. De ruit werd met zeep besmeerd en weggenomen. Eerst kroop Bert naar binnen, dan Jef. Ze stonden nu in de keuken. Maar plots flitste een electrisch licht aan. De dieven zagen gendarmen en gilden van schrik. Eer ze van hun verrassing bekomen waren, hadden de gendarmen en de veldwachter ze reeds overmeesterd en geboeid.

Scheldend kwam Raals nu ook in de keuken. Hij voer hevig tegen de twee gevangenen uit.

— Leon Goris heeft ons verraden, riep Bert Vaarloos woedend uit.

— Daar zullen we morgen wel eens over spreken, zei de kommandant. Ge zult nu toch niet aflieden, dat ge hier wildet stelen.

— O, ik heb zoo'n armoede en ik kwam maar

om wat aardappelen en spek! beweerde de ketellapper.

— En met aardappelen en spek zoudt ge dan een schoone foorbarak gekocht hebben!

— Leon Goris heeft ons afgeluisterd! beweerde Bert in zijn hevige teleurstelling.

De gevangenen werden meegeleid naar het dorp. Raals en zijn vrouw hadden raar opgekeken, toen ze omstreeks acht uur bezoek van de gendarmen kregen. Zeer verschrikt vernamen ze, welke plannen bij de twee deugnieten bestonden. Nu waren ze Leon zeer dankbaar.

De burgemeester, die men ook ingelicht had, wachtte op het gemeentehuis. Jef en Bert moesten hun gezicht wasschen en werden dan onderzocht.

Ze bekenden wat Leon Goris meegedeeld had. En men vond bij hen het inbrekersgerief en wapens. De burgemeester liet ze in een hok onder het gemeentehuis opsluiten. Morgenochtend zou het gerecht van Turnhout verwittigd worden.

Terneergeslagen zaten de boeven bij elkaar. Bert betoogde, hoe de zoon van Goris hen afgeluisterd moest hebben aan de wagens, die immers naast zijn hoeve stonden. De ketellapper vatte weer moed. Hij had van een verroest kacheltje een stuk ijzer afgerukt en werkte hiermee aan het slot.

— Dat helpt u toch niet! spotte Bert. Mor-

gen zitten we te Turnhout in 't droog en kunt ge kunsten maken in uw cel.

Maar Jef gaf zijn werk niet op. En na een half uur had hij het slot, dat geen meesterwerk was van smee kunst, los gewroet. De kerels duwden nu tegen de deur en het duurde niet lang of deze sprong open.

— Vrij! fluisterde Bert. Dat had ik niet durven hopen.

Dadelijk waren ze buiten het dorp. Jef had zijn paard gestald in een oud schuurtje van Berts huis. Hij zou dit halen en dan kon zijn dochter onmiddellijk met de wagens voort rijden tot aan de Hollandsche grens. De twee schelmen wilden België verlaten.

— Niet samen blijven, zei Bert. We kunnen elkaar vinden te Tilburg.

Hij noemde er een herberg. Aan zijn hut namen ze afscheid en haastig keerde Jef met zijn paard naar de wagens terug. Hij dacht onderwege over het mislukte plan na en wond zich weer geweldig op. Hij voelde haat tegen Leon Goris en hevige woede beving hem.

Intusschen was Leon toch in slaap geraakt. Hij droomde van een gevecht aan de hoeve. Plots ontwaakte hij en richtte zich op. Hij hoor-

de, dat er op de achterdeur geklopt werd. Dat was geen droomen meer. Misschien kwamen de gendarmen hem vertellen, dat alles goed gelukt was. Vlug liep hij naar beneden. Vader en moeder riepen hem. Maar Leon deed dadelijk de achterdeur open. Flauw onderscheidde hij een meisje.

— O, haast u, vader wil de schuur in brand steken! zei ze verschrikt.

— De ketellapper?

— Ja, hij is in den wagen om petroleum. Het is omdat gij hem verklapt heb... Ik weet niet wat er allemaal gebeurd is. Vader wekte me. Ik moet dadelijk voort rijden. Ik hoorde hem tot moeder over wraak over u spreken.

Leon kon nu niet over deze zonderlinge boodschap nadenken. Hij ging bij zijn ouders.

— De ketellapper wil brand stichten, zei hij. Ik zal het hem beletten.

Hij nam het geweer dat in de keuken naast de schouw hing en snelde naar buiten. Aan de schuur bemerkte hij een gedaante. En plots vlamde een stroobussel.

— Bandiet! schreeuwde Leon. Weg, of ik schiet!

't Was Jef, die inderdaad in zijn razernij over de mislukking van den diefstal, wraak wilde nemen, zonder te bedenken, dat hij zijn geval nog veel erger zou maken. Maar in drift rede-

neert men niet. Hij was op het punt de schuur in brand te steken en had reeds de deur opengetrokken en een bundel stroo aangestoken, om die dan in een hoop hooi te werpen.

Nu hij verrast werd, deinsde de ketellapper wat achteruit, maar nieuwe woede beving hem. En huilend als een bezetene sprong hij op Leon toe. Deze wilde nog niet schieten; het was zoo vreeselijk een mensch te dooden. Hij gaf Jef een slag met 't geweer, doch dit scheen den schavuit niet te hinderen. Hij greep Leon vast en beiden rolden over den grond. Elza, het meisje uit den woonwagen, snelde toe en trapte het vuur uit. Maar nu kwam ook Goris uit huis geloo- pen. Hij dacht niet aan zijn verkoudheid. Hij hielp zijn zoon en de ketellapper werd over- meesterd. Vrouw Lena snelde eveneens toe.

— Haal de geburen! riep haar man.

Hij en zijn zoon hadden werk genoeg den woedenden kerel op den grond te houden. Elza was angstig naar den wagen teruggeloo- pen. 't Duurde een kwartier, eer Bergens, en zijn twee zonen de naaste geburen op het hof kwamen. Ze wisten natuurlijk al van vrouw Goris, wat er gebeurd was.

Jef werd nu gebonden en in huis gesleurd, terwijl Leon voor de tweede maal naar de gen- darmen liep. De kommandant keek verbaasd op. De gevangenen waren dus gevlucht.

— 'k Heb het nog aan den burgemeester ge- zegd, dat zijn gevangeniskot niet deugt! bromde hij.

Jef werd afgehaald.

— Pak Bert ook maar; hij wil naar Tilburg in Holland! riep hij in zijn nijld.

Bergens en zijn zonen bleven nog wat pra- ten. En nu werd het Goris en zijn vrouw pas duidelijk, dat het meisje uit den woonwagen de ramp voorkomen en zelf het vuur uitgedoofd had.

Leon en zijn ouders keerden niet naar bed te- rug. Toen het dag werd ging Lena eens naar den wagen. De vrouw lag te bed, eigenlijk een ellen- dige matras op een verhoog achterin. Elza zat bij haar met omwonden voeten. Ze had een paar brandwonden gekregen bij het blusschen. Haar moeder weende en zei, dat ze erg ziek was en nu maar het liefst zou sterven.

— Ik zal u helpen, beloofde vrouw Lena.

Ze keerde naar huis terug.

— Dat meisje heeft ons hof gered, sprak ze tot haar man.

— Dat is waar, erkende Goris. Had ze niet geklopt, de boel zou in vuur en vlam gestaan hebben, eer we het merkten.

— Ze heeft zich nog aan de voeten verbrand. Haar moeder ligt daar erg ziek. We moeten die menschen hier halen.

— In ons huis?

— Dat heeft het kind toch aan ons verdiend.
Laat ons barmhartig zijn!

— Wel, 't is goed!

Vrouw Lena maakte een zijkamer in orde. Ze kon daar ook stoken. Leon, die de koeien gemolken had en binnen trad, hoorde van het plan en keurde het volkomen goed.

Hij en zijn moeder begaven zich naar den wagen. Het was beter, dat vader binnen bleef. Hij had in den nacht reeds te veel zijn gezondheid gewaagd.

Elza keek dankbaar op, toen ze vernam, dat haar moeder naar de hoeve mocht. De zieke werd warm ingeduffeld en door het drietal, met verende krachten weggedragen. Och, zoo zwaar woog het vermagerde lichaam niet meer!

Leon stalde het paard, dat van koude droevig hinnikte.

Om tien uur moest hij met Elza naar de rijks-wacht. Het meisje kon door haar brandwonden moeilijk gaan. Leon spande de kar in. De kommandant had naar verschillende grensposten getelefoneerd en reeds bericht ontvangen, dat Bert Vaarloos tusschen Turnhout en Poppel aangehouden was. Elza vertelde nu, hoe haar vader in den nacht woedend bij haar was gekomen in den tweeden wagen. Ze moest met de karren vertrekken, zei hij. Elza vond dat vreemd en

luisterde aan den eersten wagen. Toen hoorde ze haar vader zeggen, dat hij de hofstede daarnaast in brand wilde steken, omdat de zoon hem verraden had. Moeder smeekte dat niet te doen. Vader was nog kwader geworden en had de petroolkan gegrepen. Het meisje kon zulk kwaad niet laten bedrijven en had de bewoners van de hoeve verwittigd.

Zenuwachtig vertelde ze dit. Jef zat er bij en schold als een razende zijn dochter uit en wenschte haar allerlei kwaad toe.

— Zwijg, gebod de kommandant. Ge moest van schaamte in den grond kruipen voor uw eigen kind.

Om elf uur kwam het gerecht uit Turnhout.

Gendarmen voerden Bert Vaarloos mee. Het heele dorp stond natuurlijk overhoop. Men kende nu de geschiedenis van dien roerigen nacht en ieder prees Leon Goris en ook het meisje uit den woonwagen. De eigenaar, mijnheer Bollens, kwam Leon bedanken voor zijn oplettendheid.

III.

Leon had op het dorp den dokter verzocht eens tot aan het hof te gaan. De geneesheer onderzocht de zieke vrouw en zei, dat ze het niet lang meer zou maken. Hij raadde aan, om den pastoor te zenden.

Lena deelde dit aan de kranke vrouw mee, en, na eenige aarzeling, sprak deze:

— Vóór ik biecht, wil ik u wat ernstigs vertellen. Elza is ons kind niet. Toen ze twee jaar oud was, hebben we haar gestolen uit een hof te Gistel, bij Oostende. Ik weet niet hoe haar ouders heeten. We stonden met onze wagens ergens op een grooten weg, en waren aan het leuren. Mijn man wilde het kind opleiden tot danseres. En met dat geheim kan ik niet sterven! O, mijn leven is triestig geweest. Mijn man sleurde me van het eene kwaad in het andere en ik vreesde hem. Voor Elza was ik altijd goed en dikwijls bedacht ik, dat ik ze de waarheid zou moeten zeggen. Ik durfde niet voor Jef. O, zorg, dat ze terug keert bij haar familie!

Ontroerd luisterde Lena naar dit verhaal. Ze vertelde alles aan den baas.

— We moeten den burgemeester halen, zei Goris. Een heer van de wet moet zoo'n getuigenis hooren.

Leon en Elza keerden spoedig daarop terug.

— Meisje, sprak Lena, zit hier eens bij me. Ik heb u wat gewichtigs te zeggen.

— O, is moeder dood?

— Neen! Toch zal ze niet lang meer leven. Maar ze heeft me een bekentenis gedaan over u. Zij is uw moeder niet en Jef uw vader niet.

Verbaasd keek Elza vrouw Goris aan.

— Toen ge twee jaar oud waart, hebben die menschen u weggenomen uit een hof te Gistel, bij Oostende, vervolgde Lena, en ze herhaalde, wat de zieke haar verteld had.

— O, nu begrijp ik, dat ik altijd een wrok had tegen Jef, sprak Elza. Ik verachtte hem. Voor moeder voelde ik genegenheid, maar andere kinderen beminnen hun moeder toch meer. Dat heb ik dikwijls bemerkt. Zouden mijn ouders nog leven?

— O, voorzeker wel!

— Wat zullen ze al die jaren verdriet gehad hebben!

Elza begon te weenen.

— We sturen om den burgemeester, hernam Lena. Hij kan uw ouders opsporen. Heb maar goeden moed, kind!

— Dan ga ik seffens den burgemeester spreken, besloot Leon, die in de laatste vier en twintig uur veel naar het dorp moest.

Vreemd te moede ging Elza bij de vrouw die ze al die jaren voor haar moeder had gehouden. De zieke keek haar droevig aan.

— Weet ge alles? vroeg ze met haar mattem stem.

— Ja.

— O, vergiffenis! Ik ben slecht geweest. Kon ik alles ongedaan maken! Deze brave menschen zullen u terug brengen bij uw ouders.

En de kranke sloot vermoeid de oogen.

Elza sprak geen enkel hard woord. Deze vrouw was nooit barsch tegen haar geweest en had zelf veel geleden. Stil zat het gestolen kind naast het bed.

— Wat een geschiedenis! zei Goris tot zijn vrouw. Een meisje van goede familie in zulk een ellendigen woonwagen!

— En ze is braaf gebleven!

— Dat is waar! Ons verwittigen van het kwaad dat haar vermeende vader wilde doen. Het is te hopen dat haar ouders nog leven.

De burgemeester en de sekretaris kwamen met Leon mee. De zieke vrouw herhaalde haar bekentenis en de sekretaris teekende alles op. De burgemeester sprak Elza vriendelijk toe en beloofde dat hij dadelijk al het noodige zou doen, om haar ouders te vinden. Gistel was niet zoo groot en gemakkelijk kon men te weten komen, waar, twaalf jaar geleden, een kind gestolen was.

In den namiddag werd de zieke vrouw bediend. In den nacht stierf ze, vol berouw over haar leven. Den volgenden morgen voerde Leon de doode op den wagen naar het klooster in het dorp.

Elza bleef op de hoeve. Vrouw Goris had al betere kleeën voor haar gekocht. In den namiddag moest ze met den burgemeester naar Turn-

hout. En daar bekende Jef ook, dat hij het kind gestolen had.

— — — — —
Daags voor Kerstmis hield een auto voor de Beukenhoeve stil. De burgemeester met een heer en een dame stapten er uit en traden binnen. Wat leek Elza op de voorname mevrouw, die dadelijk haar armen naar haar uitstak en in een snik riep:

— Mijn kind!

Elza voelde zich zonderling te moede.

— Ik ben uw moeder, vervolgde de dame. O, wat dank ik God, dat ik u na twaalf jaar toch terug zie!

't Was een ontroerend tooneel, ook toen de heer Elza kuste en bewogen zei:

— Het evenbeeld van haar moeder!

En nu vertelde de burgemeester hoe het gerecht uit Turnhout naar dat van Brugge getelefoneerd had. En uit een onderzoek bleek al dadelijk, dat aan mijnheer en mevrouw Dewinde, twaalf jaar geleden een kind werd ontstolen, dat in den grooten tuin speelde, die toen aan den wegkant niet afgesloten was, omdat men er een nieuw hek zou plaatsen.

De ouders waren bij ontvangst van het be-

richt uit Turnhout dadelijk op reis gegaan. En nu twijfelden ze niet meer.

Elza vernam, dat ze twee broers en drie zusters had. Mevrouw Dewinde sprak tot de hoevebewoners over haar smart al die jaren. Niet weten, wat er van een kind geworden is, was veel erger dan een sterfgeval. Opzoekingen bleven vruchteloos. Er waren rond dien tijd veel woonwagens rond Gistel wegens den grooten omme-gang van de H. Godelieve.

Elza nam vriendelijk afscheid van Goris, Lena en Leon en vertrok met haar ouders. Haar brandwonden waren bijna genezen.

— Wat zal het een heerlijk Kerstfeest voor ons zijn, sprak mevrouw Dewinde tot Lena, die meeging tot aan de auto.

— En ook voor ons! verzekerde vrouw Goris. Weten, dat een arm, verlaten kind weer terug is bij zijn ouders! En Elza heeft een braaf hart behouden. Ge zult ze wel veel moeten leeren, na die verwaarloozing, maar voorzeker ook veel vreugde aan haar beleven.

Elza keek nog eens naar de schamele woonwagens en toen reed de auto heen.

Dienzelfden morgen was de vrouw van Jef begraven.

Op Kerstdag kwamen de getrouwde kinderen naar huis. Ze wisten uit de gazet al het een en

ander van de gebeurtenissen, maar nu werd alles nog eens van draadje tot naaldje verteld.

— — — — —
Het gerecht liet het paard en wagens naar Turnhout voeren. Later moest Leon voor de rechtbank getuigen. Jef en Bert werden voor jaren opgesloten.

Van Elza kreeg de familie Goris geregeld nieuws. Ze was nu zeer gelukkig bij haar ouders, broers en zusters en leerde van alles. Ze zou de Beukenhoeve wel nooit vergeten.

Jef was een schurk, maar we weten, dat er ook brave lieden in woonwagens leven, die hun brood eerlijk langs de wegen en op markten en fooren verdienen.

E I N D E.

Lees ook Nr. 534.

« *HET KERSTFEEST VAN HILDA* »

door A. HANS.